

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 7” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาระบบการปฏิบัติงานสายตรวจจรดยนต์ สายตรวจจรดจักรยานยนต์ สายตรวจเรือ และสายตรวจเดินเท้า ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ และเพื่อแสวงหาแนวทางการปรับปรุง การพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตำรวจสายตรวจประจำกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 จำนวนทั้งสิ้น 265 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสัมภาษณ์เจาะลึก (Intensive Interview) จากผู้บริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมประกอบด้วยนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตำแหน่งรองสารวัตร สารวัตร รองผู้กำกับการ รองผู้บังคับการ จำนวน 4 คน สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าไคแอสแควร์ (Chi-square) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นภาพรวมได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคล (ปัจจัยภูมิหลัง)

พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.2 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 80.0 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีในจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 48.5 และ ร้อยละ 46.1 ซึ่งมียศสิบตำรวจตรี-จ่าสิบตำรวจ ร้อยละ 31.0 และนายดาบตำรวจ ร้อยละ 30.3 อัตราเงินเดือนอยู่ในช่วง 10,001-15,000 บาท และมีค่าตอบแทนพิเศษไม่เกิน 3,000 บาทต่อเดือน

ร้อยละ 84.8 มีอายุราชการมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 37.0 และร้อยละ 33.3 มีอายุราชการน้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในหน้าที่สายตรวจ น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 38.8 และประมาณ 6-10 ปี ร้อยละ 33.3 เคยได้รับการอบรมด้านการทำงานสายตรวจ ร้อยละ 82.4 โดยอบรมประมาณ 2 ครั้ง ร้อยละ 34.5 และมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 30.3 ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจรูปแบบสายตรวจรถจักรยานยนต์มากถึงร้อยละ 84.2 และชนิดในสายงานป้องกันปราบปราม ร้อยละ 83.0 การมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ร้อยละ 51.5 มีความสมัครใจแต่ร้อยละ 46.7 ปฏิบัติเพราะผู้บังคับบัญชาออกคำสั่งมอบหมาย นอกจากนี้ยังได้รับการฝึกอบรมในด้านเทคนิคในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจถึงร้อยละ 92.1 โดยได้รับการอบรมในด้านเทคนิคการจับกุม ร้อยละ 33.4 หลักและวิธีการตรวจตรา ร้อยละ 28.6 และเทคนิคการตรวจค้น ร้อยละ 27.8 สำหรับอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ได้แก่ ยานพาหนะ ร้อยละ 86.7 กับวิทยุสื่อสารและกุญแจมือ ร้อยละ 64.2 ทางราชการจัดหาให้ แต่อาวุธปืนต้องจัดซื้อเอง ร้อยละ 79.4

2. ปัจจัยภายในหน่วยงาน

ค่าเฉลี่ยในด้านความเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในสามอันดับแรกได้แก่ผู้บังคับบัญชาเน้นความสำคัญในการป้องกันควบคุมไปกับการปราบปรามอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) การกำหนดนโยบายการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สายตรวจมีความชัดเจนและสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) และการจัดตารางเวรของเจ้าหน้าที่สายตรวจความเหมาะสมและเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.46$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่สายตรวจมีความเป็นธรรมตามคุณภาพตามผลการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) (ตารางที่ 4.20)

ค่าเฉลี่ยในด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การต้องออกเงินส่วนตัวเพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.35$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประสิทธิภาพของยานพาหนะที่ท่านใช้ตรวจมีประสิทธิภาพในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.51$) (ตารางที่ 4.21)

ค่าเฉลี่ยในด้านงบประมาณ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานเพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณงานในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานีตำรวจมีการจัดหาทรัพยากรภายนอกมาใช้ในงานสายตรวจ ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$) (ตารางที่ 4.22)

ค่าเฉลี่ยในด้านขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่สายตรวจ พบว่า ประเด็น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจมีการทำงานเป็นทีมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ค่าตอบแทนหรือรางวัลที่ทำนรับอยู่ในขณะนี้ไม่เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) (ตารางที่ 4.23)

เมื่อสรุปภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ในด้านความเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ส่วนด้านขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.36 ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 และ 2.55 ตามลำดับ

3. ปัจจัยภายนอกหน่วยงาน

ผลการศึกษา พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.0 มีพื้นที่รับผิดชอบย่านธุรกิจการค้า รองลงมา ร้อยละ 33.5 เป็นแหล่งชุมชนแออัด ซึ่งร้อยละ 63.9 เห็นว่าพื้นที่ที่มีอาชญากรรมสูงสุด คือ พื้นที่ชุมชนแออัด รองลงมา ร้อยละ 29.4 เป็นย่านธุรกิจการค้า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับคนในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ถึงร้อยละ 83.0 แต่ด้านการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ร้อยละ 66.7 เห็นว่าคนในชุมชนให้ความร่วมมือเป็นบางครั้งเท่านั้น

4. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสายตรวจ

ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 50.3 รองลงมา ร้อยละ 29.7 เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับในระดับมาก และร้อยละ 13.3 เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 3.6 อยู่ในระดับน้อยที่สุด และร้อยละ 3.0 อยู่ในระดับมากที่สุด

5. การทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 5.1

ปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีผลต่อประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจสายตรวจ	มีความสัมพันธ์ (P<0.05)	Significant
อัตราเงินเดือน	✓	.010*
รูปแบบการจัดสายตรวจ	✓	.047*
การอบรมเทคนิควิธีการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ	✓	.011*

6. สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ประเด็นที่ 1 นโยบายการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

ด้านนโยบายจะเน้นการป้องกันอาชญากรรมเป็นหลักเพื่อลดปัญหาให้ได้ผลอย่างจริงจังและเสริมด้วยมาตรการปราบปรามควบคู่กันไป ด้านการป้องกันจะการวางแผนและกำหนดมาตรการที่ชัดเจนคือใช้หลักชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน พร้อมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนและภาคเอกชนในการให้ความรู้แก่ประชาชน และขอให้ประชาชนร่วมมือในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมและต่อต้านยาเสพติด

ด้านการปราบปรามใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จัดกำลังไปดูแล โดยเฉพาะในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ มีการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในจุดเสี่ยงที่เกิดเหตุบ่อย ป้องกันอาชญากรรมโดยการปรากฏตัวในที่สาธารณะหรือจุดล่อแหลม (ออกตรวจ) เข้าระงับเหตุโดยเร็วประสานกับส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติตามแผนการตรวจ

ประเด็นที่ 2 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

1. ขาดกำลังสับเปลี่ยนหมุนเวียนให้เพียงพอกับสภาพพื้นที่และประชากร

2. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านอุปกรณ์ในการทำงานส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่สำรวจจัดหาเอง

3. ขาดการฝึกอบรมและให้ความรู้ในเรื่องยุทธวิธีใหม่ ๆ ให้ทันอยู่เสมอ

4. ผู้บังคับบัญชาระดับยังไม่ให้ความใส่ใจดูแลขวัญกำลังใจของเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อย

5. งบประมาณ น้ำมันรถ – เบี้ยเลี้ยง ไม่เพียงพอไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงาน

ประเด็นที่ 3 วิธีแก้ไขปัญหาอุปสรรคและผลสำเร็จ

1. ในส่วนที่จะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ คือส่วนกำลังพล โดยการฝึกอบรมและลงทัณฑ์บ้าง

2. ระดับผู้บริหารหากท่านให้ความสนใจอย่างจริงจัง

3. มีการจัดสวัสดิการต่าง ๆ มาให้เจ้าหน้าที่สายตรวจไม่ว่าจะเป็นเรื่องอุปกรณ์การใช้งาน การซ่อมบำรุง และเงินค่าตอบแทน พร้อมทั้งพยายามพูดคุยกับเจ้าหน้าที่สายตรวจเพื่อสร้างขวัญกำลังใจอยู่อย่างเสมอ

4. ให้ใช้วิธีการหยุดตรวจ พบปะพูดคุยสอบถามข้อมูลจากประชาชน หรือที่เรียกว่า STOP WALK AND TALK จะเป็นการลดค่าใช้จ่ายเรื่องน้ำมันเชื้อเพลิงและลดการสึกหรอของเครื่องยนต์

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะอย่างไรในการพัฒนาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานด้านสายตรวจ ให้ประสบความสำเร็จ

1. ควรมีการคัดเลือกผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่มีใจรักงานสายตรวจจริง ๆ เน้นย้ำอยู่เสมอให้สำนึกในหน้าที่ มีวินัย

2. มีการวางแผนงานการตรวจที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และปฏิบัติได้จริง

3. ผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบ ควบคุมการปฏิบัติตามแผนการตรวจ

4. มีการฝึกทบทวน-ทดลอง การเข้าระงับเหตุอยู่เสมอ

5. ควรมีการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐานให้พอเหมาะกับความเป็นอยู่ในสังคมและสภาพของการทำงาน เช่น ที่พัก อาวุธ ยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ

6. ควรมีการจัดอบรมทบทวน เพิ่มพูนความรู้ทักษะให้กับสายตรวจอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์กับการใช้งานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านตำรวจสายตรวจ ดังนี้

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการอบรมเทคนิควิธีการในหลักจิตวิทยาเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน เป็นการอบรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนแสวงหาความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยใช้หลักการตรวจ STOP WALK TALK ให้มากที่สุด ควรพิจารณาเพิ่มสวัสดิการค่าตอบแทนและค่าเสี่ยงภัยให้สูงขึ้นเนื่องจากภารกิจสายตรวจมีความเสี่ยงภัยจากการปฏิบัติหน้าที่ และควรมีค่าตอบแทนล่วงเวลาในการปฏิบัติหน้าที่

2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีนโยบายให้แต่ละสถานีตำรวจมีการวิเคราะห์พื้นที่ว่ามีอาชญากรรมประเภทใดเกิดขึ้นมาก และจัดการป้องกันให้ถูกต้อง เนื่องจากพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยจึงควรให้จัดการป้องกันเอง ควรมีการอบรมให้ความรู้สายตรวจเรื่องข้อกฎหมายให้มาก มีความรู้ความเข้าใจและแม่นยำในกฎหมายโดยเฉพาะเมื่อมีการปรับเปลี่ยนกฎหมาย และควรมีการอบรมสร้างจิตสำนึกในการทำงาน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังสามารถ และในการทำงานควรให้ความร่วมมือกันและมีความสามัคคีในการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรให้การสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์จำเป็น ทั้งยานพาหนะ วิทยุสื่อสาร และอาวุธปืน ที่มีคุณภาพในการออกตรวจให้เพียงพอกับเจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเกิดความเชื่อมั่นและทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ ควรจัดยานพาหนะให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสายตรวจรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ อุปกรณ์ประจำรถยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ การจัดซ่อมรถยนต์และการบำรุงรถบางครั้งเจ้าหน้าที่ต้องจัดซ่อมเอง และควรจัดสรรน้ำมันเชื้อเพลิงให้เพียงพอกับการตรวจของสายตรวจ เพราะพื้นที่กว้างไม่สามารถตรวจได้ทั่วถึง ดังนั้น จึงมีอุปสรรคมากในการออกตรวจ จึงควรมีการเพิ่มน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพอาชญากรรม

4. ผู้บริหารของทุกสถานีตำรวจควรมีการฝึกความพร้อมในการป้องกันและระงับเหตุเป็นประจำเพื่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้มีความพร้อมปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา ควรเอาใจใส่ดูแลสอบถามความต้องการของสายตรวจ และให้โอกาสผู้ใต้บังคับบัญชาในการแสดงความคิดเห็นได้และมีข้อเสนอแนะในการทำงานบ้างเพราะมีความใกล้ชิดกับประชาชนและข้อมูลพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันเหตุต่าง ๆ ควรมุ่งเน้นงานมวลชนสัมพันธ์โดยผู้บังคับบัญชาควรลงพื้นที่เพื่อพบปะประชาชนเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี

5. ผู้บังคับบัญชาด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมควรคัดเลือกผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่จากความสมัครใจ และพิจารณาจากความรู้ความสามารถ รวมทั้งผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจควรได้รับการอบรมเทคนิคและวิธีในการปฏิบัติหน้าที่ก่อนการปฏิบัติหน้าที่จริง

6. เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจควรมุ่งเน้นการป้องกันจุดล่อแหลมในพื้นที่เสี่ยง ป้องกันการก่อเหตุซ้ำในจุดที่ง่ายต่อการหลบหนีและการป้องกันช่วงรอยต่อพื้นที่ระหว่างสถานีตำรวจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงแนวทางในการสร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือของคนในชุมชนเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินการในการปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่สายตรวจในทุกรูปแบบ